

Gemeentewerk

special Instellingen

De Gemeenschap voor Doopsgezind Broederschapswerk (GDB) werd in 1916 opgericht als de Vereeniging der Gemeentedagen onder Doopsgezinden, kortweg Gemeentedagbeweging.

De vereniging heeft een paar speerpunten, waarvan de bijbel-exegese onder de naam *De bijbel en de lezer* de voornaamste is. Geïnspireerd door het Joodse Leerhuis werd dit in de jaren '70 opgezet door de doopsgezinde theoloog Douwe van der Sluis en Dodo van Uden. Verder houdt de GDB retraites, voor mannen, voor vrouwen, en voor gemengde groepen. Ook staat de vereniging vacante gemeenten bij, door predikanten van buitenaf voor maximaal zes uur per maand voor haar rekening te nemen.

De laatste jaren wordt meer samengewerkt met het doopsgezind seminarium. GDB-voorzitter Harry Schram wijst erop dat de GDB vorig jaar een rol speelde bij de aanstelling van de docente bijbelse theologie, dr. Christiane Karrer-Grube, deeltijd predikante van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Utrecht. Het is volgens hem de bedoeling dat zij meer bij het werk van de GDB wordt betrokken. De Gemeentedagbeweging werd begin vorige eeuw opgericht als een reactie op het Modernisme, de vrijzinnige stroming in de theologie die ook in de doopsgezinde broederschap grote aanhang had. Het was in de eerste plaats een bezinningsgroep die terug wilde naar de rechte leer. In de tweede plaats ging het om de Gemeentedagen, naar voorbeeld van de Quakers in het Engelse Woodbrooke. De eerste Gemeentedag werd in 1917 in Utrecht gehouden onder leiding van ds. T.O. Hylkema, die heel veel voor de beweging heeft betekend. Niet minder dan 160 broeders en zusters waren aanwezig.

Op initiatief van de Gemeentedagbeweging werden de broederschapshuizen in Elspeet (1925), Fredeshiem bij

Steenwijk (1929), Schoorl (1932), en Samen Eén te Giet-hoorn (1932) gesticht. De AKC, de DJB en de Arbeidsgroep tegen de Krijgssdienst - de latere Vredesgroep - kwamen er uit voort. En ook het Hollandsche Doopsgezinde Emigranten Bureau, de Commissie voor Buitenlandse Noden - later Bijzondere Noden, nu Doopsgezind WereldWerk - en de Arbeidsgroep voor de Zending, opgegaan in de Doopsgezinde Zendingsvereniging. Daarnaast waren er de gebruikelijke activiteiten: Gemeentedagen, de 'Brieven', en het inlegvel *Op weg naar morgen* in het Algemeen Doopsgezind Weekblad.

Dat alles veranderde na de Tweede Wereldoorlog. Veel instanties verzelfstandigden. Wel werd in 1948 de Commissie voor Retraitemark opgericht. De ADS begon in 1955 met de Stichting Doopsgezind Vormingswerk, met als eerste vormingswerker Sipke Houwing. Hieruit kwam in 2000 het Doopsgezind Centrum voor Gemeenteopbouw (DCG) voort, waarmee de GDB een bijbelstudieprogramma uitgeeft.

Hoe moet het nu verder met de GDB, op weg naar het honderdjarig bestaan? Schram ziet perspectief, vooral in de samenwerking met het seminarium. Ds. Ineke Reinhold, de drijvende kracht achter *De bijbel en de lezer*, is van 1937. Zelf is Schram ook de zeventig gepasseerd. 'We worden ouder en we moeten realistisch blijven', zegt Schram. 'Maar wat er ook uitkomt, het gaat om de gemeenten.' <<

tekst Dirk Visser

foto Jan Willem Stenvers

Op zoek naar nieuwe wegen

Steunpunt voor zusters

In de Landelijke Federatie van Doopsgezinde Zusterkringen ligt het accent allang niet meer op breien en handwerken. Integendeel, de LFDZ profileert zich als een organisatie van zeer betrokken vrouwen die zich bezighouden met actuele maatschappelijke en spirituele thema's. Drie vrouwen vertellen.

Vernieuwing

Jolanda Valk is het jongste lid van het hoofdbestuur van de LFDZ. Zij vindt het waardevol dat vrouwen elkaar kunnen ontmoeten en ondersteunen. Maar ze zegt ook dat er iets moet veranderen, wil de LFDZ in de toekomst nog bestaansrecht hebben. 'We zijn al bezig met vernieuwing. De naam LFDZ bestaat nog wel, maar het accent ligt op het nieuwe Doopsgezind Vrouwenwerk. We organiseren studiedagen en maken die meer interactief. Dat wordt als positief ervaren. Er is ook een digitale vrouwengroep: Jobeel. Maar er is meer nodig. Hoe lang houden we het nog vol om jaarlijks tweedaagse conferenties te organiseren, en daarnaast vijf studiedagen, verspreid over het hele land? We hebben nieuwe bestuursleden nodig, maar

hoe vullen we de vacatures? Als hoofdbestuur moeten we van het podium af - letterlijk, maar ook figuurlijk. We moeten het land in om te horen waar de zusterkringen behoefte aan hebben. Misschien moeten we meer een steunpunt worden voor zusters in het land. Ook willen we graag aantrekkelijker worden voor jongere vrouwen, maar hoe? Veel zusterkringen komen overdag bijeen en hebben heel wisselende programma's. Sommige kringen komen vooral samen voor ontmoeting en ontspanning, andere zijn meer inhoudelijk bezig. Ik denk dat jongere vrouwen behoefte hebben aan een andere invulling.'

Ontmoeting

Antje van Dijk is vijf jaar voorzitter van de LFDZ. 'Ik zit mijn hele leven al

tekst Tea Rienksma

in besturen, maar dit bestuur is mijn liefste club. We werken schouder aan schouder en zijn erg betrokken op elkaar. Er is veel in beweging binnen de LFDZ en dat moet ook, gezien de vergrijzing en de achteruitgang van het ledental. We willen het accent verleggen naar het vrouw-zijn in de gemeente. Sinds kort heten we dan ook Doopsgezind Vrouwenwerk. Tegelijkertijd hecht een grote groep leden nog steeds aan het woord 'zusterschap'. Jaarlijkse organiseren we een landelijke conferentie op Mennorode. Dan horen we steeds weer dat de onderlinge ontmoeting en de veiligheid om zich bij elkaar te kunnen uitspreken, als buitengewoon waardevol worden ervaren. Dat willen we vasthouden, evenals de verbinding met de bijbelse boodschap. We zijn een doperse instelling - we proberen in ons werk en in ons dagelijkse leven het geloof vanuit het hart handen en voeten te geven. Denk aan de Federatiekoffer: vrouwen brengen zelfgemaakte artikelen mee die verkocht worden tijdens de jaarlijkse conferentie. Met dat geld ondersteunen we vrouwenprojecten ergens op de wereld. We willen dat blijven doen, maar of het in deze vorm nog kan moeten we onderzoeken.'

Contact

Gerda Stieva zat als afgevaardigde van het gewest Noord-Holland Zuid acht jaar in het algemeen bestuur van de LFDZ. Dat komt tweemaal per jaar bijeen. 'Aanvankelijk stond ik wat kritisch tegenover de zusterkringen, maar ik heb een heel ander beeld gekregen. Ik ben onder de indruk geraakt van de interesse en betrokkenheid van de zusters, ondanks hun vaak hoge leeftijd. Vanaf het begin het ik me toegelegd op het contact tussen het bestuur en de kringen. Zodra ik benoemd was heb ik eerst alle zusterkringen in mijn gewest bezocht. Dat werd erg gewaardeerd, en heb ik zelf als zeer waardevol ervaren. Tevens stuurde ik informatie over de LFDZ naar de zusterkringen in mijn gewest, en naar de gemeentebleden. Zusterkringen die niet meer naar studiedagen kwamen, stuurde ik verslagen zodat ze toch op de hoogte bleven. Ook stuurde ik kaarten met kerst. De periode in het algemeen bestuur heb ik als zeer inspirerend ervaren. Zowel door het uitdragen van de inhoud van de studiedagen en de projecten naar de kringen toe, als door het contact met de zusters. Ik ben er door gegroeid. Jammer, dat het steeds moeilijker wordt nieuwe bestuursleden aan te trekken, dus hoe het verder zal gaan...? <<

Tanzania

Ergotherapie

Esther Pfeifer, Moniek Hermes en Sanne Broch ronden in 2010 hun studie Ergotherapie af. Maar voordat zij met het 'echte' werkzame leven begonnen, wilden ze graag wat extra's voor anderen betekenen.

In 2010 deden Esther Pfeifer, Moniek Hermes en Sanne Broch met z'n drieën vrijwilligerswerk (Ergotherapie) in Shirati, Tanzania.

Via-via hoorden ze van Doopsgezind WereldWerk en het samenwerkingsverband met een kleinschalig ziekenhuis in Shirati, Tanzania. Dat sloot goed aan bij hun wens. 'Een aantal Nederlandse ergotherapeuten was ons voor geweest en had een afdeling fysiotherapie opgezet', blikken de dames terug. 'Het begin was er, nu kon die afdeling verder ontwikkeld worden. Een uitgelezen kans om onze vaardigheden in dit ziekenhuis toe te passen! Het is fijn om na je studie je kennis over te dragen aan de lokale bevolking, in een land waar nauwelijks middelen zijn. Het is gaaf om op die manier wat voor de bevolking te kunnen betekenen. Veel mensen zijn te arm om bepaalde zorg te kunnen

ontvangen, of weten niet hoe en waar zij deze zorg kunnen krijgen.'

'Door ons werk in Afrika hebben wij enorm veel mensen kunnen helpen en hun een betere toekomst of kwaliteit van leven kunnen geven. Maar daarnaast hebben we onze kennis en vaardigheden kunnen overdragen aan de lokale functionarissen in het ziekenhuis. Door ons, maar ook door vele andere vrijwilligers die ons zijn voorgedaan, én door de steun van onder meer Doopsgezind WereldWerk, kunnen de lokale mensen deze kennis nu toepassen. Hierdoor zijn zij in staat de afdeling te runnen en de hulpbehoevenden te helpen. In één woord geweldig! Fijn dat wij er ons steentje aan hebben kunnen bijdragen!' <<

Help, de roltrap doet 't niet!

We zijn met z'n allen gewend aan een gemakkelijke levensstijl: altijd voldoende water, energie, voedsel van over de hele wereld, goede sociale zorg, en nog zo het een en ander.

tekst Jan Joost Kessler – foto Johan Tempelaar

We leven in één van de welvarendste landen ter wereld. Maar nu doet zo-gezegd de roltrap het niet meer. En iedereen verwacht dat die het snel weer wel zal doen. Bij de SDO (Stuurgroep Duurzame Ontwikkeling) denken we echter dat het beter is ervanuit te gaan dat we in het vervolg meer moeten traplopen. Dat is best te doen, niet ongezond, maar we moeten er wel wat meer tijd voor nemen. Belangrijk is ook dat traplopen energie spaart, daarmee onze ecologische voetafdruk in de wereld vermindert, en dus ook de sociale problemen die daarmee samenhangen.

SDO, een commissie van de ADS, houdt zich binnen doopsgezind Nederland bezig met de thema's duurzaamheid in het leefmilieu, en ontwikkelingssamenwerking. Duurzaamheid heeft alles te maken met ontwikkelingssamenwerking, want de rijkdom in deze wereld is niet gelijk verdeeld en dat leidt vaak tot onvrede of zelfs conflicten, bijvoorbeeld over water of land.

Waarom zouden nu juist doopsgezinden zich druk moeten maken over duurzaamheid? Doopsgezinden zijn net als alle andere christenen betrokken bij sociale rechtvaardigheid, solidariteit en aandacht voor de zwakkeren. Maar het onderwerp duurzaam-

heid sluit extra goed aan bij de doopsgezinde principes van geweldloosheid en vrede, eigen verantwoordelijkheid nemen, en handelingsperspectief. SDO is van mening dat doopsgezinde gemeenten daarom een voorbeeldfunctie kunnen vervullen bij de invulling van duurzaamheid - de zorg voor de aarde en de mensheid. Die invulling biedt, als hedendaagse realisering van doopsgezinde uitgangspunten, goede kansen voor een nieuwe verbinding tussen onze traditie en dat wat er leeft in de wereld. De gezamenlijke zorg voor duurzaamheid kan namelijk een belangrijke bron van ontmoeting zijn.

SDO verwacht veel van de initiatieven van lokale gemeenschappen en groepen voor het promoten van een daadwerkelijk duurzame leefwijze, om zo minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen en van voedsel uit verre landen. Fair trade, biologische landbouw en duurzame energie zijn daarbij belangrijke pijlers. We komen de laatste tijd veel goede voorbeelden tegen, zoals lokale ruilen geldsystemen, duurzame energie in wijken, duurzame stadslandbouw, bezorgpakketten van lokale duurzame producten, of zorgboerderijen.

Vrijzinnige gemeenten zouden goed aan dit soort projecten kunnen

deelnemen. SDO denkt daarbij niet alleen aan de 'technische' kant van duurzaamheid, maar juist ook aan een bijdrage aan de spirituele kant, aan wat ons bezielt en beweegt. 'Groen zijn in hart en ziel' is immers de basis van duurzaam handelen.

SDO wil de komende jaren gemeenten inspireren en stimuleren om duurzaamheid op eigen wijze vorm te geven: door het leveren van informatie, door te inspireren met goede voorbeelden, door het faciliteren van de uitwisseling tussen gemeenten en de samenwerking met lokale organisaties. SDO heeft een brochure uitgebracht met contactpersonen en organisaties die kunnen helpen bij het nemen van duurzaamheidsmaatregelen op diverse terreinen. Daarnaast wil SDO aansluiten bij bestaande samenwerkingsverbanden, bijeenkomsten en ontmoetingen, om zo relevante informatie en inspiratie te kunnen geven aan de doopsgezinde gemeenten. <<

Als dit u aanspreekt en u graag advies ontvangt over duurzaamheid in uw gemeente, neem dan contact op via info@sdo.doopsgezind.nl